

Рожнова Т.Є.

*кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти
ННІМП ДЗВО «УМО», м. Київ*

РОЗВИТОК ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що швидкий темп розвитку суспільства потребує таких спеціалістів управління, які могли б бути лабільними, кваліфікованими і здатними швидко орієнтуватися в умовах прискорених темпів реформування різних галузей суспільного життя, висуваючи до керівників все більш складні вимоги. З одного боку, такі умови можуть задовольнити ринкові потреби на товари та послуги, підвищити конкурентоспроможність керівника та його організації та продовжувати ріст прогресу суспільства в цілому, проте, з іншого боку, вони ставлять і відповідні вимоги до особистості керівника, зокрема до його психологічної готовності до управління трудовим колективом. Однак до цього часу ще не встановлено зв'язок психологічної готовності керівника до управління та ефективності його роботи.

Проблема формування управлінських умінь і навичок (складових управлінської діяльності майбутніх менеджерів) постійно привертала увагу науковців. У ракурсі нашого дослідження становлять інтерес праці О. Боднар, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, В. Маслов, В. Мельник, Т. Сорочан, Г. Тимошко та ін., присвячених дослідженню управлінської діяльності майбутніх фахівців.

В управлінській діяльності об'єктивно переплітаються такі *закономірності*:

- *організаційно-технічні*. Відображають відносини людини та природи, людини й техніки;
- *соціально-економічні*. Відтворюють широкий спектр відносин між класами, соціальними прошарками та групами і виникають у процесі суспільного виробництва в різних сферах суспільної свідомості й суспільної психології;
- *соціально-психологічні*. Походять із суспільної та біологічної зумовленості людської поведінки, міжособистісних, міжгрупових, внутріособистісних людських відносин, які характеризують ставлення людей до праці, нагромадження й використання ними свого потенціалу [1].

Необхідність управлінської діяльності зумовлюють такі чинники:

- 1) управлінська діяльність – цілеспрямований процес вияву активності людини відповідно до потреб суспільства;
- 2) управлінська підсистема представлена спільною діяльністю великої групи ієрархічно пов'язаних керівників, залучених до суспільних процесів на підставі соціокультурної та етнопсихологічної специфіки.

У процесі управління відбувається перетворення актів індивідуальної діяльності в цілісну спільну управлінську діяльність відповідно до правил і норм організації, а також на підставі економічних, технологічних, правових, організаційних і корпоративних вимог [2].

Серед *новітніх засобів і методів навчання майбутніх менеджерів* К. Чернова виділяє: ділові, психолого-економічні, інтелектуальні тренінги, ділові ігри, коучинг-тренінги для набуття нових якостей та вмінь (coaching), мозковий штурм (brainstorming), ігри на згуртування колективу (teambuilding), моделювання нестандартних, конфліктних і критичних ситуацій тощо. Усі ці новітні методи навчання можуть бути використані як для студентів у процесі навчання, так і для вже працюючого персоналу [3].

Зупинимось детальніше на одному з них.

1. *Ділова гра* являє собою засіб моделювання різноманітних умов професійної діяльності, методом пошуку нових можливостей її виконання. Під час застосування ділових ігор навчальний процес максимально наближається до реальної практичної ситуації [3].

Готовність до діяльності – це складна динамічна система, що стосується інтелектуальних, емоційних, мотиваційних, вольових аспектів особистості; передбачає спрямованість на виконання тієї чи тієї діяльності; вимагає наявності певних навичок, знань, умінь. *Готовність до діяльності* зумовлює усвідомлені й неусвідомлені настанови, моделі ймовірної поведінки, визначення оптимальних засобів діяльності, оцінку власних можливостей у їх відповідності до ймовірних труднощів та необхідності досягнення певного результату. Останнє визначення суголосне з поняттям готовності саме до професійної діяльності.

У сучасній психології *психологічна готовність* розглядається як істотна передумова будь-якої цілеспрямованої діяльності, її регуляції, стійкості та ефективності. Існує два *основних підходи до визначення змісту та структури психологічної готовності*: функціональний та особистісний.

Таким чином, психологічні особливості підготовки майбутніх менеджерів полягають в їх особистісній готовності до управлінської діяльності, яка має розвиватися під час навчання у ЗВО, та у цілеспрямованій діяльності педагогічного складу закладу освіти, орієнтованій на якісну професійну підготовку кваліфікованих та конкурентоспроможних управлінців.

Список використаних джерел

1. Карамушка Л.М. Психологія управління: навч. посібник. К.: Міленіум, 2003. 344 с.
2. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті. К.: Освіта України, 2005. 256 с.
3. Урбанович А.А. Психологія управління: Навчальний посібник. Мн.: Харвест, 2003. 640 с.